

сфері послуг з метою здобуття особою відповідної кваліфікації або приведення її рівня у відповідність із вимогами сучасного виробництва та сфери послуг.

Перепідготовка, спеціалізація, стажування та підвищення кваліфікації можна віднести до системи післядипломної освіти в Україні. Ст. 47 Закону України «Про освіту» в редакції від 1 січня 2013 року визначає післядипломну освіту як спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення її професійних знань, умінь та навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітньо-кваліфікаційного рівня та практичного досвіду. Післядипломна освіта створює умови для безперервності та наступності освіти.

Система професійного навчання в Україні на сьогодні недосконала. Існують протиріччя та неточності в нормативно-правових актах, немає достатньо дієвого механізму реалізації окремих прав та можливостей для працівників у даній сфері. Але слід відзначити позитивний процес усунення прогалин та систематизації нормативного матеріалу у сфері професійного навчання, що відбувається сьогодні на законодавчому рівні.

Шишлюк М. О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У РАЗІ НАСТАННЯ ІНВАЛІДНОСТІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Відповідно до чинного законодавства для осіб, звільнених з військової служби, та членів їх сімей встановлено три види пенсій: за вислугу років, по інвалідності та в разі втрати годувальника. Умови пенсійного забезпечення військовослужбовців по інвалідності сформульовані в ст. 18 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», відповідно до якої пенсія по інвалідності призначається військовослужбовцям в разі, якщо інвалідність настала в період проходження ними служби або не пізніше трьох місяців після звільнення зі служби, або якщо інвалідність настала пізніше тримісячного терміну після звільнення зі служби, але внаслідок захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва тощо), яке виникло в період проходження військової служби чи під час перебування в полоні або заручником, якщо полонення чи захоплення заручником не було добровільним і особа, яка має право на пенсію за цим Законом, перебуваючи в полоні або заручником, не вчинила злочину проти миру і людства (Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09 квітня 1992 р. № 2262-XII // Відомості Верховної Ради України – 1992. – № 29. – Ст. 399).

Крім того, при настанні інвалідності протягом трьох місяців після звільнення зі служби, призначення пенсії по інвалідності здійснюється без встановлення причинного зв'язку між ушкодженням здоров'я та проходженням військової служби. Таким чином, можна припустити, що така позиція законодавця обумовлена прагненням продовжити період часу, протягом якого за громадянином зберігаються окремі елементи статусу військовослужбовця, хоча самим цим статусом він вже не володіє.

Незважаючи на те, що в разі визнання колишнього військовослужбовця інвалідом протягом трьох місяців після звільнення зі військової служби не потрібно встановлення причинного зв'язку між втратою здоров'я та проходженням військової служби, необхідність визначення причини інвалідності все ж зберігається, так як від цього залежить розмір пенсії. У законодавстві України немає вказівок на те, яка причина інвалідності може встановлюватися за таких обставин, що, в свою чергу, вимагає вдосконалення змісту ст. 20 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» з метою повного та всебічного соціального захисту військовослужбовців, зокрема, шляхом внесення відповідних змін до цього Закону.

Статтею 19 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» передбачено, що групи і причини інвалідності, а також час її настання встановлюються медико-соціальними експертними комісіями, які діють на підставі положення про них, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Проте аналіз діючого на даний час Положення про медико-соціальну експертизу та Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності дає підстави стверджувати, що медико-соціальна експертна комісія покликана визначити не саму причину інвалідності, а причинний зв'язок захворювання або каліцтва з військовою службою (Положення про медико-соціальну експертизу: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. N 1317// Урядовий кур'єр. – 2009. – № 238; Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 р. N 1317 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 95 – Ст. 3265).

Крім того, аналіз ст. 5 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» дозволяє дійти висновку, що військовослужбовці позбавляються права на призначення будь-яких пенсій за цим Законом, в тому числі, пенсії по інвалідності внаслідок позбавлення військовослужбовців військових або спеціальних звань (у тому числі під час перебування їх у запасі або у відставці), а також звільненим зі служби у зв'язку із засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, але натомість мають право на призначення пенсії на підставах установлених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

(Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 липня 2003 р. № 1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-50 – Ст. 376).

Проте умисне заподіяння шкоди своєму здоров'ю серед обставин, що дозволяють відмовити військовослужбовцю у виплаті пенсії по інвалідності, у законодавстві України взагалі не згадується.

Окреслена проблема має загальний характер, оскільки в пенсійному законодавстві України відсутній підхід до виплати пенсій, якщо право на їх отримання виникає внаслідок протиправних дій громадян або умисного спричинення ними шкоди своєму здоров'ю. У Законі України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» взагалі немає норми, що забороняє призначення пенсії по інвалідності, якщо право на таку пенсію виникло в результаті здійснення протиправного діяння або навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю. Відмовити в призначенні пенсії на підставі положень цього Закону можна лише колишнім військовослужбовцям, позбавленим у встановленому законодавством порядку військових звань.

Все це свідчить про необхідність уніфікації правового регулювання відносин з виплати пенсій по інвалідності, що настала внаслідок вчинення протиправних діянь або навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю.

Кайтанський О. С.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ МОЛОДІ УКРАЇНИ

Упродовж останнього десятиріччя Україна наполегливо наближається до європейських стандартів. На рівні держави напрацьовано універсальні принципи взаємодії з географічними сусідами та країнами – учасниками Європейського Союзу: взаємоповага, взаємодопомога, готовність до вирішення всіх проблем, незважаючи на рівень їх складності. Проте на сьогоднішній день багато громадян України сприймають євроінтеграцію як суто політичну матерію, предмет міжнародних переговорів.

Однак реальна, а не декларативна європейська інтеграція насамперед має стосуватися внутрішнього розвитку держави, поліпшення життя звичайної людини. Це хороші дороги, безпечні вулиці, якісна освіта.

Дійсно, немає жодного сфери, якої б не стосувалася євроінтеграція. Для держав колишнього Радянського Союзу величезним стимулом до проєвропейських перетворень стало прагнення до більш тісних відносин з Європейським Союзом.

Правовою основою євроінтеграції України повинна стати Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Угода про асоціацію є новаторським до-